УДК 341.76:94 (44)026:94(410)«1420»:929 Генрих(410)*5:327
DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-9/142

ПРАВОВЕ ОФОРМЛЕННЯ ПІДСУМКІВ ДОВГОЇ ВІЙНИ: УГОДА В ТРУА (1420) ЯК «ОСТАТОЧНИЙ» МИР

LEGAL PROCEDURE OF THE RESULTS OF THE LONG WAR: 'TRACTATUS TRECENSIS' (1420) AS THE 'FINAL' PEACE

Санжаров В.А., к.і.н.,
старший викладач кафедри теоретико-правових дисциплін
Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Павлюх О.А., к.ю.н.,
доцент кафедри кримінальної юстиції
Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Санжарова Г.Ф., старший викладач
кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
Київський університет імені Бориса Грінченка

Стаття присвячена дослідженню важливої пам'ятки міжнародного середньовічного права, а саме мирної угоди між королівствами Англії та Франції в Труа в 1420 році, яка завершувала великий етап Столітньої війни і ставила за мету розробити умови остаточного миру. Аналізуються історичні передумови та дипломатична підготовка заключення договору, роль глав держав (королів) як дипломатичних акторів, запропоноване рішення (злиття двох королівств в спадкову «подвійну» монархію) і правове обгрунтування династичного правонаступництва у Франції, умови його виконання (непідпорядкованість королівств одне одному, збереження традиційних владних інститутів, правових норм, в тому числі і звичаєвого права, прав і привілегій окремих сословій, корпорацій чи то особистостей). Авторами констатовано, що угода в Труа прагнула подолати неспроможність попередніх мирних договорів усунути розбіжності між королівствами Франції та Англії. З'ясовано, що у самому договорі немає жодної згадки про англійську спадкову претензію на Францію, що, начебто, походить від Едуарда III. Відзначено, що з точки зору реальної політики, Генріх V мав набагато більше шансів стати королем Франції, ніж його попередники, оскільки його право було прийнято людиною, яку французи визнавали своїм королем, і юридично закріплено. Підверджено висновок, що угода призвела до виключення не лише дофіна, але й інших можливих претендентів на трон у французькій королівській родині. Висловлено думку, що статті договору про наступну передачу корони Франції від Генріха V навмисно сформульовані таким чином, щоб розширити коло можливих спадкоємців за межі дітей від шлюбу з Катериною Французькою. Обгрунтовано, що інституалізація «присяги миру» (затвердження Труаської угоди представницькими органами обох королівств, поширення присягання на широкі верстви населення, зайняття церковних та світських посад за умови складання присяги) сприяла не тільки розповсюдженню дискурсу миру, а й легітимації статусу нового короля як «виразника та гаранта спільного інтересу» королівства. Автори дійшли висноку, що Труаська мирна угода є важливим проявом формування публічно-правової природи середньовічної державності.

Ключові слова: міжнародне право, дипломатичне право, Середні віки, Столітня війна, мирна угода в Труа.

The article is devoted to the study of an important source of international medieval law, namely the peace agreement between the kingdoms of England and France in Troyes in 1420, which ended the great stage of the Hundred Years' War and aimed to develop the terms of the final peace. The historical prerequisites and diplomatic preparation for the conclusion of the treaty, the role of the heads of state (kings) as diplomatic actors, the proposed solution (the merger of two kingdoms into a hereditary 'dual' monarchy) and the legal justification of dynastic succession in France, the conditions for its implementation (the non-subordination of the kingdoms to each other, the preservation traditional institutions of power, legal norms, including customary law, rights and privileges of estates, corporations or individuals). The authors state that the Treaty of Troyes sought to overcome the failure of previous peace treaties to resolve differences between the kingdoms of France and England. It has been found that the treaty itself does not contain any mention of the English hereditary claim to France, which apparently dates back to Edward III. It has been noted that, in terms of realpolitik, Henry V had a much better chance of becoming King of France than his predecessors because his right was accepted by a man whom the French recognized as their king and legally enshrined. The conclusion that the agreement led to the exclusion not only of the Dauphin, but also of other possible claimants to the throne in the French royal family is confirmed. The opinion has been expressed that the articles of the treaty on the subsequent transfer of the crown of France from Henry V were deliberately formulated in such a way as to expand the circle of possible heirs beyond the children from the marriage with Catherine of France. It is substantiated that the institutionalization of the 'oath of peace' (the approval of the Treaty of Troyes by the parliaments of both kingdoms, the spread of the oath to wide sections of the population, the occupation of church and secular positions under the condition of taking the oath) contributed not only to the spread of the discourse of peace, but also to the legitimization of the status of the new king as an 'expressor and the guarantor of the common interest' of the kingdom. The authors came to the conclusion that the Treaty of Troyes is an important manifestation of the formation of the public-legal nature of medieval statehood.

Key words: International Law, Diplomatic Law, Middle Ages, Hundred Years War, Treaty of Troyes.

Актуальність. Столітня війна між Англією і Францією (1337-1453) довгий час вивчалась насамперед під кутом зору політичної і військової історії, перелік і ранжування подій передували їх осмисленню. Національні історіографії виробили свої концепції причин, ходу, змісту, значення не тільки всієї війни, а й окремих подій, відмінні одна від одної [1; 2]. Зміна дослідницької парадигми за останні десятиліття призвела до поглибленого вивчення комунікативного складника середньовічних міжнародних відносин, поведінки акторів конфлікту, способів і дій по його залагодженню, змісту документів, формуванню дискурсу «миру, спокою і злагоди» [3]. Правове оформлення створення «подвійної» (або композитарної) монархії, що було метою і головним підсумком угоди в Труа (21 травня 1420 року) [4; 5, с. 895–904, 916–920; 6, с. 100–115], займає важливе місце серед численних спроб регіональних об'єднань держав за багатовікову історію Європи. Проблема залишається актуальною і наразі. Договір у Труа ніколи не був офіційно скасований. Англійські монархи продовжували вважати себе «королями Франції» допоки у Франції залишалася королівська влада як така. Юридично від номінального титулу «король Франції» англійські монархи остаточно відмовилися під час укладення Ам'єнського договору з Наполеоном у 1801-02 роках. Якби договір у Труа спрацював, «Об'єднане Королівство» було б Англією та Францією, а не Англією та Шотландією; історія Британії, Франції та Європи була б зовсім іншою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ж.-М. Моглену належить нарис вивчення Труаської мирної угоди в історіографії і спроба окреслити нові підходи до проблеми зі зміною дослідницької парадігми [1, с. 887–919]. Сучасна історіографія приділяє значну увагу попереднім перемовинам, забезпеченню заходів безпеки, комунікативному та церемоніальному складникам переговорчого процесу. Геральд Шведлер в дослідженні «Зустріч правителів пізнього середньовіччя. Форми–Ритуали–Ефекти» розглядає угоду в Труа під кутом особистої участі в якості дипломатичних акторів англійського та французького монархів: аналізує описи хроністами особистих зустрічей персонажів, що передували останнім консультаціям щодо змісту угоди, відхилення від традиційного придворного церемоніалу, проводить порівняльне дослідження пізньосередньовічних зустрічей між монархами з метою укладення миру і доходить висновку, що зустріч в Труа може бути зразковою для зображення того, як укладалися мирні угоди завдяки особистому втручанню правителів [7, с. 257–271]. Один з найвідоміших спеціалістів з історії англійської армії часів Столітньої війни, професор Саутгемптонського університета Анна Єлізавета Каррі присвятила мирній угоді 1420 року декілька статей [8, с. 13–26; 9, с. 23–42]. Лорд Джонатан Сампшн (старший суддя Верховного суду Сполученого королівства з 2012 по 2018 роки, пішов з посади після досягнення обов'язкового пенсійного віку в 70 років) присвятив угоді в Труа окрему (16-ту) главу 4-го тому «Прокляті королі» (вийшов в 2015 році) історії Столітньої війни між Англією і Францією (перший том було опубліковано в 1990 році; загалом планується видати 5 томів) [2]. Жан-Марі Моглен сформулював питання чому протягом Столітньої війни сторонам не вдавалося заключити «остаточного миру» [10].

Мета статті полягає в дослідженні важливої пам'ятки міжнародного середньовічного права, а саме мирної угоди між королівствами Англії та Франції в Труа в 1420 році, яка завершувала великий етап Столітньої війни і ставила за мету розробити умови остаточного миру. Аналізуються історичні передумови та дипломатична підготовка заключення договору, роль глав держав (королів) як дипломатичних акторів, запропоноване рішення (злиття двох королівств в спадкову «подвійну» монархію) і правове обгрунтування династичного правонаступництва у Франції, умови його виконання (непідпорядкованість королівств одне одному, збереження традиційних владних інститутів, правових норм, в тому числі і звичаєвого права, прав і привілегій окремих сословій, корпорацій чи то особистостей).

Виклад основного матеріалу. Труаська мирна угода, головною метою якої було «назавжди зберегти мир і спокій між двома королівствами» (ст. 24), складається з 31 статті. Стаття 25 сповіщала про припинення і заспокоєння «відтепер і назавжди всіх розбратів, ненависті, ворожнечі та конфліктів між двома королівствами та їхніми народами» і декларувала, що два королівства віднині назавжди будуть «в силі миру, спокою, прихильності, взаємної згоди, міцної та стабільної дружби». Стаття 1 сповіщала про укладений для скріплення миру шлюбний союз англійського короля і французької принцеси та «усиновлення» Генріха; статті 3–5 погоджували питання приданого Катерини Французької. Карл VI мав залишатися королем до кінця життя і користуватися всіми правами та гідністю цієї посади. Стаття 2 зобов'язувала Генріха не заважати і не перешкоджати Карлові володіти короною, правити і отримувати доходи. Після смерті Карла VI корона та королівство Франції з усіма правами переходили до короля Генріха та його спадкоємців і залишалися в них назавжди. Здійснення повсякденного управління та розпорядження державними справами французького королівства протягом життя Карла передавалося Генріхові (ст. 6, 7), статті 8–11 визначали зобов'зання останнього управляти згідно з законами, правами та звичаями королівства. Стаття 12 вимагала навернення да королівської покори всіх відвойованих у «бунтівників» (дофіністів чи арманьяків) міст, а стаття 14 – повернення всіх земель і володінь за межами Нормандії їхнім володарям за умови принесення присяги в дотриманні труаської угоди. Статті 13, 15–17 регламентували принесення присяги про визнання миру, вияву покори і визнання після смерті Карла його «сина» Генріха «суверенним сеньйором і справжнім королем Франції», обумовлювали отримання, володіння церковними бенефіціями складанням такої присяги. Статті 18–19 стосувалися герцогства Нормандія: перша визначала, що коли король Генріх отримає корону Франції, герцогство Нормандія, а також усі та кожне з місць, завойованих ним у королівстві Франції, перейдуть/повернуться під юрисдикцію, слухняність і суверенітет корони Франції. Друга – що землі, доходи та володіння в герцогстві Нормандія чи інших місцях у королівстві, завойовані королем Генріхом, повинні бути повернуті або компенсовані володарям прихильним бургундської партії. Статті 20–22 присвячені зобов'язанням і титулуванню Генріха англійського у французькому королівстві за життя Карла VI. Генріх не мав називати себе, або описувати себе в письмовій формі як король Франції (ст. 21), а як «Генріх, король Англії, спадкоємець Франції» (ст. 22). Стаття 23 встановлювала, що Генріх не повинен накладати будь-яких тягарів або поборів на «французьких» підданих без розумної чи необхідної причини. Стаття 24 декларувала: «король і суверенний володар обох королівств зберігає для кожного королівства його права, свободи, звичаї та закони, жодним чином не підпорядковуючи одне із зазначених королівств іншому». Стаття 25 окрім сповіщення про встановлення миру «відтепер і назавжди» оговорювала вільні і безпечні торгівельні стосунки згідно з традиційними митними зборами. Стаття 26 визначала термін в 8 місяців для союзників обох сторін, які бажали б приєднатися до договору. Стаття 27 затверджувала, що придворне оточення короля мало бути «французьким» за походженням. Стаття 28 визначала місцезнаходження (проживання) Карла VI. Стаття 29 забороняла перемовини і укладання мирних угод з Карлом, «який називав себе» дофіном В'єнуа, без згоди обох монархів, Філіпа Бургундського і трьох станів королівств Англії і Франції. Дві останні статті погоджували обмін патентними листами про схвалення та підтвердження мирної угоди [5, с. 895–904, 916–920; 6, с. 100–115].

Після вступу на англійський престол у 1413 році Генріх V Ланкастер успадкував претензії на корону Франції, які вперше висунув Едуард III (1327–1377) понад 70 років тому. Едуард стверджував, що як племінник Карла IV (помер в 1328 році) він був ближчим по крові по жіночій лінії до покійного короля, ніж Філіп VI Валуа – двоюрідний брат за чоловічим походженням, –який успадкував трон. Історики і правники довго сперечалися про причини, серйозність та обгрунтованість претензій Едуарда III [9, с. 24, п. 3, с. 31, п. 27]. Факт полягає в наступному: Едуард III офіційно прийняв титул «короля Франції» в Генті в січні 1340 року. Це значною мірою посприяло загостренню англо-французького конфлікту в наступні роки. В мирній угоді в Бретіньї в 1360 році Едуард III відмовився від титулу в обмін на вигідне територіальне врегулювання. Він відновив використання титулу «король Франції» в 1369 році, коли французи відмовилися від угоди. Відтоді англійські королі називали себе королями Франції. За традицією Генріх V прийняв титул «короля Франції». Саме «для відновлення своїх прав» Генріх V вторгався до Франції в 1415 і 1417 роках, і в усіх своїх відносинах з французами він називав себе «королем Франції та Англії». Згідно умові договору в Труа Генріх V не мав називати себе королем Франції (ст. 22). Угода встановлювала титул Генріха V за життя Карла: «Наш дорогий син, король Англії та спадкоємець Франції» (“noster precarissimus filius Henricus

Rex Anglie, heres Francie"). Зміна в титулуванні Генріха V у 1420 році порушує важливі питання. Чи було «спадкоємство», яке тепер мав Генріх, визнанням обґрунтованості його попередніх претензій на французький престол і, як наслідок, прав його попередників, починаючи з Едуарда III? Якщо прийняти таку інтерпретацію, під сумнів попадає сама угода, укладена з Карлом VI, ще одним «королем Франції», якого досі англійці за такого не визнавали. Якщо ж це було нове право, створене договором у Труа, як бути з попередніми претензіями англійських монархів?

Деякі дослідники стверджують, що опис Генріха як спадкоємця був визнанням справедливості англійських претензій на французький престол і в цьому важливому відношенні був майстерним ходом англійської дипломатії. Умови, які слідують у решті договору, просто описують те, як мала бути здійснена передача влади таким чином, щоб зберегти французьку монархію недоторканою для того, щоб Генріх її згодом успадкував – за правом, а не завдяки завоюванню. Спадщина підтвердила його вимогу. Подібно до того, як Генріх повинен був прийняти королівство Валуа, щоб стати його спадкоємцем, так і французи повинні були прийняти власне спадкове право Генріха на французьку спадщину. Кращим прикладом цього є той факт, що Генріх вирішив не продовжувати використовувати титул герцога Нормандії, хоча він називав себе так від початку завойовницької кампанії в серпні 1417 року. Як спадкоємець французького престолу , він хотів, щоб герцогство возз'єдналося з короною, коли Карл VI помре і він стане королем. На момент підписання договору Нормандія майже повністю перебувала під англійською окупацією. Формулювання відповідного пункту (ст. 18) імпліцитно зберігало цю позицію до приєднання герцогства до королівства. Генріх не хотів декларувати, що він володіє Нормандією в силу окремих претензій, отриманих від попередників як королів Англії та герцогів Нормандії. Нормандія повинна була належати йому, як суверену всієї Франції.

Генріх як спадкоємець корони мав би отримати титул дофіна. Проблема полягала в тому, що титул походив від володіння Дофіне. На момент підписання угоди дофін Карл все ще утримував територію, хоча в тексті він згадувався як той, «що називає себе дофіном В'єнуа». Лише в січні 1421 року, коли Карл не відповів на виклик королівського правосуддя (lit de justice) від грудня 1420 року, він був формально позбавлений усіх своїх земель, прав і титулів [9, с. 25, п. 5]. Однак, володіння цією територією не було згідно з французьким законодавством необхідною умовою для королівства так само, як володіння князівством Уельс, графством Честер або герцогством Корнуолл – для англійського королівства. Прийняття Генріхом титулу дофіна не відбулося, бо могло зробити його «так званим дофіном Генріхом» і поставити в один ряд із «так званим дофіном Карлом». Він віддав перевагу юридично закріпленому призначенню «спадкоємцем» Карла VI, вище (за дофіна або регента) становище якого не могло бути піддано сумніву.

Хоча деякі тогочасні англійські коментатори описують спадковість обох королівств як таку, що походить від Едуарда III [9, с. 24, п. 4], у самому договорі немає жодної згадки про цю англійську спадкову претензію на Францію. У його преамбулі говориться про неспроможність договорів, укладених у минулому між попередниками Генріха та Карла, а також між ними, щоб досягти миру та усунути розбіжності між двома королівствами Франції та Англії. Генріх описаний у преамбулі угоди як «король Англії, спадкоємець Франції». Іншими словами, він уже був спадкоємцем Карла (?), а не отримав цей титул за договором. А. Каррі висловлює припущення (слушно зазначаючи його сумнівний характер через брак доказів), що спадковість Генріха може походити від його усиновлення Карлом, яке передувало підписанню договору.

Умови договору у Труа були сформульовані так, щоб обманути минуле. Англійська претензія на Францію була визнана, але французам не довелося визнавати, що вони провели останні 80 років не з тим королем. А. Каррі вважає, що це питання було навмисне розпливчастим у договорі, оскільки в обох інтерпретаціях загрожувало підірвати авторитет угоди [9]. Таким чином, з точки зору реальної політики, Генріх V мав набагато більше шансів стати королем Франції, ніж його попередники, оскільки його право було повністю прийнято людиною, яку французи визнали своїм королем. Клятва, яку вимагала стаття 13 договору, зобов'язувала французів прийняти і підкорятися Генріху як «своєму сеньйору, суверену та справжньому королю Франції, без будь-якої опозиції, протиріч чи труднощів», і не підкорятися нікому, крім самого короля і Генріха як його спадкоємця. Основним моментом мирної угоди стало підтвердження договорів під присягою 21 травня 1420 року під час урочистої церемонії у вівтарі собору Труа [3, с. 278–285]. Того ж дня духовенство і горожани Труа склали присягу щодо договору, виступивши гарантами його виконання. Церемонії проголошення миру і принесення присяги тривали кілька місяців.

Увага, яка приділялася принесенню присяги, дозволяє стверджувати, що мирна угода сприймалася не як проголошений акт, а як досить довгий процес, який вимагав зусиль. Очевидно, що Генріх V вважав важливим, щоб угоду ратифікувало якомога більше підданих королівства. Договір у Труа вимагав, щоб знать, дворянство, церковні та світські сеньйори, містяни Франції дали присягу дотримуватися його умов (ст.13), з можливістю подальшого отримання додаткових листів про підтвердження та схвалення угоди (ст. 30, 31). Жителі Парижа та інших міст, згідно з хронікою Сен-Дені, масово присягали, доторкаючись до Євангелія або спрощеним жестом піднятої правої руки. 30 травня 1420 р. договір знову було подано на затвердження Паризького парламенту. Положення про необхідність затвердження умов договору представницькими органами як Англії, так і Франції повинно було сприяти встановленню подвійної монархії. Як англійський парламент, так і французькі Генеральні Штати ратифікували Труаську мирну угоду лише за присутності Генріха V. В Англії угода була підтверджена не на парламенті в грудні 1420 року, коли король ще перебував у Франції, а на парламенті навесні 1421 року, що відбувся після його повернення до Англії. Палата громад заявила, що вона визнала договір «гідним, необхідним і корисним для обох королівств і їхніх підданих, а також для всього християнства» [11, т. 9, с. 278–279]. В'їзд до Парижа 1 грудня 1420 року, перший в'їзд до столиці королівства Генріха і Карла з моменту підписання договору в травні, також був організований для візуального представлення реалізації умов договору. Коли королі входили в місто, вони робили це пліч-о-пліч, з королем Франції праворуч [9, с. 29, п. 19] За ними йшли, з одного боку, брати англійського короля – герцоги Кларенс і Бедфорд, а з іншого – герцог Філіп Бургундський. Останній їхав одягнений у чорне, символ трауру. За ними йшли члени їхніх домогосподарств. Генеральні Штати були скликані в Парижі 6 грудня 1420 року для ратифікації угоди. За присутності Карла VI французького, і його «сина і спадкоємця» Генріха V англійського Штати також проголосили мир «на хвалу і честь Бога, а також на суспільне благо і користь короля, королівства та всіх підданих»[12, с. 30–32]. Крім того, від свого імені та від імені своїх спадкоємців вони поклялися дотримуватися договору в усіх його аспектах і оголосили, що всі, хто не дотримуватиметься його умов, будуть винними в зраді.

Договір містив кілька статей, які підкреслювали збереження французьких інститутів, прав і звичаїв (наприклад, ст. 8–11). У договорі нічого конкретно не говорилося про збереження англійських інституцій, прав і звичаїв, хоча стаття 24 зберігала кожне королівство в «його правах,

свободах, звичаях, і законах, жодним чином не підпорядковуючи жодне з королівств іншому». У грудні 1420 року на парламенті у Вестмінстері було оголошено, що тепер Генріх стане королем одного королівства, а також регентом і спадкоємцем іншого. В парламенті були озвучені побоювання відносно врахування інтересів Англії в умовах персональної унії, коли правляча особа не може перебувати в більш ніж одному місці одночасно. Занепокоєння, що договір може надати переваги одному з королівств за рахунок іншого, виявило центральну проблему подвійної монархії [1, с. 915; 8, с. 18–26; 9, с. 28, п. 16].

Труаський договір також дуже ретельно розглядав шлюб, щоб уникнути підозр, що саме завдяки союзу з Катериною Генріх став спадкоємцем. У першому пункті говорилося, що «шлюбним союзом, укладеним на користь зазначеного миру», він став сином Карла та Ізабо і «шануватиме нас і нашу дружину як батька й матір, як годиться». Але не ця ситуація зробила Генріха спадкоємцем, оскільки, як ми бачили, у преамбулі договору підкреслюється, що він був укладений між Карлом як королем і Генріхом як спадкоємцем. Можливо, для того, щоб запобігти будь-якій думці про те, що Франція стала приданим Катерині, договір вимагав, щоб вона отримала придане «в королівстві Англії». Весілля з Катериною відбулося 2 червня 1420 р., через два тижні після скріплення договору, – додатковий засіб забезпечення розділення між спадщиною Генріха та шлюбом. Останній мав на меті зміцнити мир, але не був самим миром, подібно до того як шлюб Ізабелли Французької та Річарда II Плантагенета у 1396 році закріпив уже укладене тривале перемир'я [9, с. 30].

Договір передав корону Франції Генріху та його спадкоємцям. Однак у ньому не говорилося, що це повинні бути спадкоємці від шлюбу з Катериною. У статті 6 сказано просто «le roy Henry et de ses hoirs». Стаття 24 говорить, що двома королівствами має керувати одна й та сама особа, «тобто особа короля Генріха, поки він живий, а з того часу– особи його спадкоємців, які з'являються послідовно, один за одним». Акцент робиться на тому, що правитель має бути тільки один. Таким чином, якщо він не матиме нащадків ні від Катерини, ні від будь-якої пізнішої дружини, його старший брат успадкує французький трон. Звідси близькість до короля Англії і спадкоємця Франції його братів – герцогів Кларенса та Бедфорда при вступі до Парижа в грудні 1420 року [9, с. 30–31].

Згідно з умовами договору, навіть якби у короля Генріха не залишилось живих спадкоємців від шлюбу, він залишався спадкоємцем корони Франції на шкоду всій королівській родині та побічним лініям. Важливо зазначити, що угода призвела до виключення не лише дофіна, але й інших можливих претендентів на трон у французькій королівській родині, хоча в ній нічого не говорилося про це прямо. Якщо «позбавлення» права наслідування дофіна внаслідок його співучасті у вбивстві Жана Безстрашного вважати законним, то наступним спадкоємцем по чоловічій лінії стає Шарль, герцог Орлеанський, який у цей самий момент перебував в ув'язненні в Англії. Чи перебування в полоні було достатньою причиною для позбавлення спадкових прав? Претензії інших чоловіків-членів французької королівської родини були висунуті на переговорах у вересні та жовтні 1419 року, але фактично відхилені. Таким чином, здавалося б, що договір мав наслідком припинення салічного права у Франції на майбутнє [9, с. 32, п. 28], а також ретроспективно, оскільки попередні претензії Генріха на французький престол випливали з його походження від Ізабелли, дочки Філіпа IV.

Формулювання договору були ретельно складені, щоб уникнути прямого вираження будь-якого пункту. Тому він був невизначеним як щодо минулого, так і щодо майбутнього. Всі правові обгрунтування мали послуговуватися реалізації однієї мети – забезпеченню династичного правонаступництва французького королівства на користь Генріха V Ланкастера. Це повинно було і могло б статися, якби Генріх V пережив Карла VI. Але, незважаючи на те, що був на 20 років молодший, він помер першим. Малолітній Генріх VI став першим (і насправді єдиним) королем подвійної монархії Англії та Франції, передбаченої договором (це був, як і в 1603 році, «союз двох корон», а не союз двох країн). Генріх VI був коронований як король Англії у Вестмінстерському абатстві 6 листопада 1429 року, рівно за місяць до свого восьмого дня народження. Трохи більше ніж через два роки, 16 грудня 1431 року, незабаром після того, як йому виповнилося десять років, він був коронований як король Франції в Соборі Паризької Богоматері. Під час французької коронації Генріха VI зберігався наголос на подвійній монархії, прикладом чого є наслідування королівського вступу Генріха V до Парижа як спадкоємця Франції в грудні 1420 року. Його подвійне королівство сягає далекого минулого: він успадкував своє англійське королівство після смерті свого батька, Генріха V, 31 серпня 1422 року. На той момент йому було трохи менше дев'яти місяців, він став наймолодшим монархом, який коли-небудь зійшов на англійський престол. Через шість тижнів, 22 жовтня 1422 року, після смерті свого діда по материнській лінії, Карла VI, він став королем Франції. Але він не фігурує у французьких королівських списках або таблицях успадкування. Вони стверджують, що після смерті Карла VI дофін Карл (народився в 1403 році) успадкував трон свого батька у віці 19 років, згодом став відомим як Карл VII і був коронований у Реймсі 17 липня 1429 р. [9, с. 34]. Його правонаступництво ґрунтується на його кровному праві як прямого спадкоємця свого батька чоловічої статі – стандартній формі успадкування як у французькій, так і в англійській династичній практиці. Положення договору в Труа не спрацювало через ігнорування «фактору дофіна», в свій час малозначущого, і низки непередбачуваних обставин.

Після коронації Карла VII англійцям потрібно було пов'язати королівство Генріха зі спадщиною, створеною договором у Труа, а не батьківським шлюбом. Можливо, через це (правовий складник коронаційної церемонії) роль Катерини як королеви-матері була применшена: вона не була присутня на коронації свого сина як короля Франції. Крім того, цілком можливо, що Катерина була вагітна дитиною від Оуена Тюдора і, отже, можливо, була менш відчутним символом «об'єднання корон», ніж раніше.

Висновки. Таким чином, можна вважати доведеним, що з точки зору реальної політики, Генріх V мав набагато більше шансів стати королем Франції, ніж його попередники, оскільки його право було прийнято людиною, яку французи визнавали своїм королем, і юридично закріплено. Підготовкою змісту та протоколу зустрічі монархів для затвердження мирної угоди займалися висококваліфіковані дипломати та юристи, які користувалися прихильністю та довірою Генріха V. Вони змогли придати англійським вимогам про союз, успадкування престолу, об'єднання королівств, шлюб з Катериною та придане прийнятний для французької сторони вигляд. Важливою передумовою зустрічі монархів і укладення мирної угоди було підтвердження мирного договору вищою судовою інстанцією королівства – Паризьким парламентом, а згодом представницькими органами обох країн – англійським парламентом та французькими Генеральними Штатами. Широке розповсюдження договору через тривалі церемонії проголошення миру і принесення присяги різними верствами населення королівства визване не тільки турботою про поширення дискурсу миру, а й необхідністю легітимації статусу нового короля як «виразника та гаранта спільного інтересу» королівства, якої потребувало отримання головних функцій управління в суспільстві. Тобто в процесі реалізації угоди була задіяна максима «що стосується всіх, має бути схвалено всіма». Труаська мирна угода є проявом формування публічно-правової природи середньовічної державності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Moeglin J.-M. Récrire l'histoire de la Guerre de Cent Ans: une relecture historique et historiographique du traité de Troyes (21 mai 1420). *Revue historique*. ſ2012. no 664. P. 887–919.
2. Sumption J. Cursed Kings: the Hundred Years War. London: Faber & Faber, 2015. Vol. 4. XIII, 909 p.
3. Offenstadt N. Faire la paix au Moyen Âge: discours et gestes de paix pendant la guerre de Cent ans. Paris: Odile Jacob, 2007. 502 p.
4. Traité de Troyes conclu entre Henri V et Charles VI. Acte rédigé en latin, daté du 21 mai 1420, à la cathédrale Saint-Pierre de Troyes. URL: https://archive.wikiwix. com/cache/index2.php (Last accessed: 03.09.2022).
5. Thomas Rymer Foedera, conventiones, literae, et cujuscunque generis acta publica, inter reges Angliae, et alios quosvis imperatores, reges, pontifices, principes, vel communitates. London, 1726. Vol. 9. 923 p. *British History Online*. URL http://www.british history.ac.uk/-rymer-foedera/vol9 (Last accessed 10.09. 2022).
6. Les grands traités de la guerre de Cent ans / éd. E.Cosneau. Paris: Picard, 1889. VIII,189 p. URL: https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k55620g/f107.image (Last accessed: 03.09.2022).
7. Schwedler G. Herrschertreffen des Spätmittelalters. Formen – Rituale – Wirkungen. Thorbecke: Ostfildern, 2008. 568 s. URL: https://digi.ub.uni-heidelberg. de/diglit/mf21 (Last accessed: 04.09.2022).
8. Curry A. Le traité de Troyes (1420): un triomphe pour les Anglais ou les Français? *Images de la guerre de Cent Ans* / dir. D. Couty, J. Maurice, M. Guéret-Laferté. Paris: Presses universitaires de France, 2002. P. 13–26.
9. Curry A. Two Kingdoms, One King: The Treaty of Troyes (1420) and the Creation of a Double Monarchy of England and France. *The Contending Kingdoms: France and England 1420–1700* / ed. G. Richardson. Aldershot: Ashgate, 2008. P. 23–42.
10. Moeglin J.-M. Pourquoi n'y a-t-il pas eu de paix finale pendant la guerre de Cent ans? À propos des traités de Brétigny-Calais (1360) et de Troyes (1420). *Der Bruch des Vertrages. Die Verbindlichkeit spätmittelalterlicher Diplomatie und ihre Grenzen* / G. Jostkleigrewe, G. Wilangowski. Berlin: Duncker & Humblot GmbH, 2018. S. 64–91. URL: http://www.jstor.org/stable/j.ctv1q698xw.6. (Last accessed: 05. 09.2022).
11. The Parliament Rolls of Medieval England, 1275–1504 / ed. C. Given-Wilson. Woodbridge: Boydell, 2005. 17 vol.
12. Rymer's Foedera. London, 1839. Vol. 10. 852 p. *British History Online*. URL: https://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol10 (Last accessed: 16.09. 2022).

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

9'2022

Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України

Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»

№ 9, 2022

На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук (081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Видавничий дім «Гельветика» 2022

УДК 34(05)

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;
Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);
Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;
Ботнару Стела – доктор юридичних наук, доцент;
Бринза Сергій – професор, доктор хабілітат;
Верлос Наталя Володимирівна – доктор юридичних наук, доцент;
Войцех Войтила – доктор гуманітарних наук у галузі філософії (Республіка Польща);
Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;
Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, професор;
Деревянко Наталія Зеновіївна – доктор філософії у галузі права;
Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;
Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;
Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);
Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;
Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;
Смирнов Максим Іванович – кандидат юридичних наук, доцент;
Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;
Тернущак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;
Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);
Федчишин Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук;
Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент.

Рекомендовано до опублікування вченою радою Запорізького національного університету, протокол № 12 від 27.09.2022 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Беліченко О.В. СВІТОВІ ЗАГРОЗИ ГЛОБАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ І ЇХ ВПЛИВ НА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ....18

Билиця І.О. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА ЗА ПОРУШЕННЯ КОДЕКСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА ПОВЕДІНКИ ПРОКУРОРІВ....21

Василів С.С. КОНЦЕПЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОБОРНОЇ ДЕРЖАВИ У ПРАЦЯХ ІДЕОЛОГІВ ТА ПРОВІДНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ XX СТОЛІТТЯ....24

Дудаш Т.І. БАЗОВІ ПОНЯТТЯ ТЕОРІЇ ПРАВОВОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ: ЗМІСТ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ....28

Жаровська І.М. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВІДКРИТОСТІ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ В АСПЕКТІ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ТА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ....34

Ковний Ю.Є. ЕТНОНАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ....37

Колич О.І. РОЛЬ СОЦІОЛОГІЧНО-ПРАВОВОЇ НАУКИ У ВИВЧЕННІ ПРАВА....40

Кузнецова Л.В., Дулгерова О.М. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АВТОРСЬКИМИ ПРАВАМИ....43

Максимюк О.Д., Грекул-Ковалик Т.А. ДОСТУП ДО ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ КОНТИНЕНТАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРАВА....47

Мацелик М.О., Берестень А.В., Бинюк Н.М. КАНОНІЧНЕ (ЦЕРКОВНЕ) ПРАВО НА СХОДІ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ: ВПЛИВ ІМПЕРІЇ....51

Підгородський Б.М. СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМАТИКИ ЮРИДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В УКРАЇНІ....55

Скибіцький Б.А. ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ ПРАВА В СУСПІЛЬСТВІ....59

Сковронський Д.М. ВІЗАНТІЙСЬКЕ ПРАВО: УНІКАЛЬНІСТЬ ТА ІСТОРИЧНА ЗНАЧУЩІСТЬ....62

Скуріхін С.М. ЗВ'ЯЗОК ТЕРИТОРІАЛЬНОСТІ З АГРЕСИВНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ТА ВІЙНОЮ В РАКУРСІ ЮРИДИЧНОЇ ЕТОЛОГІЇ....66

Стаднік І.В., Буравська А.А. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ....69

РОЗДІЛ 2
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Грищенко Г.А. ЩОДО ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПРАВА НА ЗВЕРНЕННЯ ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ....74

Zhelnin V.Ye., Chyrkin A.S. PECULIARITIES OF CONSTITUTIONAL CONTROL IN THE BENELUX COUNTRIES....77

Кметик-Подубінська Х.І. ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК....80

Константий О.В. ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ І СВОБОД ОСОБИ ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИМ СУДОМ УКРАЇНИ НЕКОНСТИТУЦІЙНОСТІ НОРМ ЗАКОНУ....84

Палій В.В. КАТЕГОРІАЛЬНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ....88

Серпак О.В. ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ НАРОДНОЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ІНІЦІАТИВИ В УКРАЇНІ....93

Скробач С.Л. РИСИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНИ....98

Фоміна С.В. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ЛЮСТРАЦІЇ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ....101

Шишов О.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ.....104

РОЗДІЛ 3
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Абрамчук Д.В. СПЕЦИФІКА ВИКОНАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ, УКЛАДЕНИХ НА ОСНОВІ ПРИМІРНОГО ДОГОВОРУ.....109

Алексій Р.В. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ПРО ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНИМИ ПРАВОЧИНІВ З ВАДАМИ ВОЛІ.....113

Берназ-Лукавецька О.М. ПРАВОЧИНИ ЩОДО ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....118

Васильєв В.В. ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОГО МЕХАНІЗМУ САМОРЕГУЛЮВАННЯ МАЙНОВИХ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....121

Ващак В.А. ОНЛАЙН ВИРІШЕННЯ СПОРІВ (ODR) ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОРМ САМОРЕГУЛЮВАННЯ В ІНТЕРНЕТІ.....125

Вороніжський Я.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ВИЗНАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИМИ АКТИВІВ.....128

Гладун С.О. ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ УЧАСНИКАМИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....135

Гузе К.А. ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ В СУДІ.....139

Давидова І.В., Журило С.С. ДОГОВІР МУЛЬТИМОДАЛЬНОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЯК НОВА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ СФЕРИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....143

Джуган В.О. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ.....146

Колісников А.В., Д'ячкова Н.А. ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ БАГАЖУ ПАСАЖИРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ.....149

Коробцова Н.В. ВІНДИКАЦІЯ БІОМАТЕРІАЛУ: РИМСЬКЕ ПРАВО ТА СУЧАСНІСТЬ.....153

Крушельницька Г.Л. СУБ'ЄКТИ БІОМЕДИЧНИХ ВІДНОСИН ПРИВАТНОПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ.....156

Макода В.Є. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ЧАСТКИ У СПАДКУВАННІ. АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....160

Москаленко К.В. ВІЧНЕ ТА ЗЕМНЕ: РЕПРОДУКЦІЯ ЛЮДИНИ У ПРАВІ І РЕЛІГІЇ.....163

Назаренко В.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ВНАСЛІДОК ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ.....168

Нечипорук Я.В. ПРАВОВИЙ СТАТУС БЛОГЕРА.....172

Павлюк Н.М. ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ЯК ОБ'ЄКТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....177

Погребняк М.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ (ДОГЛЯДУ).....180

Примак В.Д. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР ДЕЛІКТНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ НЕРУХОМИМ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ.....184

Римарчук Р.М. СУДОВИЙ РОЗСУД ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ СИСТЕМИ.....188

Ріпенко А.І., Настіна О.І. ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИБАЛЬСТВА ТА РИБНИЦТВА В УКРАЇНІ.....191

Савчук В.П. ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ КОРПОРАТИВНОГО СЕКРЕТАРЯ.....197

Сібільов Д.М. УХВАЛА СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ЯК ВИКОНАВЧИЙ ДОКУМЕНТ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИКА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ.....200

Suleimanova S.R. CIVIL PROCEEDINGS OF UKRAINE AND ISRAEL: COMPARATIVE LEGAL CHARACTERISTICS 203

Турчин-Кукаріна І.В., Турчин А.І., Турчин С.А. ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ОЦІНОЧНОГО ПОНЯТТЯ «ОБСТАВИНИ, ЩО МАЮТЬ ІСТОТНЕ ЗНАЧЕННЯ» У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ПРИ ВИРІШЕННІ СІМЕЙНИХ СПОРІВ 207

Шаповал Л.І., Шаповал В.В. ЩОДО ВИМОГ ДО КАНДИДАТІВ В УСИНОВЛЮВАЧІ 212

РОЗДІЛ 4
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Баїк О.І. РЕЛОКАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ 216

Дорошенко Л.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН 220

Кухарчук А.М., Грачова О.Ю., Маслова М.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 224

Петруненко Я.В. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ 229

Пільков К.М. НОВИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ПІСЛЯ СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ ВЕРХОВНИМ СУДОМ: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМАГАЛЬНОСТІ ТА ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 233

РОЗДІЛ 5
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бахновська І.П., Костюк Н.П. АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 243

Бутинська Р.Я. ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ЖІНОК З ДІТЬМИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА НАДОМНОЇ РОБОТИ 246

Кузнецова М.Ю. ПРАВО НА СТРАЙК В СУЧАСНИХ УМОВАХ 251

Льопко В.І., Кокошко М.В. ПРАВА МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 254

Тищенко О.В., Черноус С.М., Дунаєвська Л.Г. ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ПРАЦІВНИКІВ 258

РОЗДІЛ 6
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Буравська А.А., Павлюченко Ю.М. ДО ПИТАННЯ ПРАВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ 263

Постригань В.С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВОДНИХ СТАНДАРТІВ ЯК ГАРАНТІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 267

РОЗДІЛ 7
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бліхар М.М., Сарахман Ю.Б. ПРАВОВА ПРИРОДА ДІЯЛЬНОСТІ ЦІЛЬОВИХ ПОЗАБЮДЖЕТНИХ ДЕРЖАВНИХ ФОНДІВ 270

Бурхан-Крутоус Л.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ 274

Буцяк М., Комарницька І.І. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО В ПРОФІЛАКТИЦІ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ 278

Доценко А.І., Костиря О.В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ МОРЕПЛАВСТВІ....282

Задаля Д.К. ВІТЧИЗНЯНА МОДЕЛЬ ПРАВОСУДДЯ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ....286

Задніпряна-Корінна М.Ю., Корінний С.О. ЗАСТОСУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИНЦИПІВ ІНСТИТУТУ МЕДІАЦІЇ....289

Зелінська Я.С. ЩОДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ....293

Квакуша А.С. РОЛЬ МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ТАРИФОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ....297

Коваленко В.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ДОБРОГО ВРЯДУВАННЯ «GOOD GOVERNANCE»....301

Ковбаса В.М., Кусько Р.В., Дрозд Т.В. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА....305

Коломоєць Т.О., Колпаков В.К., Кремова Д.С. ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ЖІНОК – НОВАЦІЙНИЙ РІЗНОВИД ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ (КРИТЕРІЇ ДЛЯ ВИОКРЕМЛЕННЯ)....308

Комаринська Ю.Б. СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПСИХОЛОГІЧНИМ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ....312

Костенко М.В., Шмига В.О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У КРИМІНАЛІСТИЦІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ....316

Кравчук В.О. ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ....319

Лук'янова Г.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАРОДЖЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНО–ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИКО–ПРАВОВОГО АНАЛІЗУ ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ....322

Максюта А.О. РОЛЬ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ВИКОНАННІ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ....326

Максимович М.І., Литвин Н.А. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСТУПУ ДО МЕДИЦИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ....330

Мацелик Т.О., Самілик Л.О. МЕЖІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ГЕНДЕРНЕ САМОВИРАЖЕННЯ....333

Миргород-Карпова В.В., Корощенко К.Р. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: МЕХАНІЗМ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ[1]....337

Михайлов О.О. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У СПРАВАХ, СТОРОНОЮ В ЯКИХ Є СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ....341

Муза О.В. ЗАКОННІСТЬ ЯК ФОРМАЛІЗОВАНА ЗАСАДА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ....345

Овчаренко А.С., Шульга Т.М. ДО ПИТАННЯ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ БЮДЖЕТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ....348

Руданецька О.С., Бережницька Г.І. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: КОМПЛЕКСНИЙ МІЖГАЛУЗЕВИЙ ПІДХІД....351

Світличний О.П. СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ....354

Соловйова О.М. ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ....358

Співак М.В. ЩОДО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ....367

Стрільців О.М. НЕДОЛІКИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЧАСТИНІ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО КОРУПЦІЮ....372

Терехов В.Ю. ЗАХИЩЕНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ 376

Ткаченко І.Ю. СУБ'ЄКТИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУДДІВ ТА ЇХ ПОВНОВАЖЕННЯ 379

Цвіркун Ю.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ ТА ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ 383

Шевчук В.С. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ 388

Шувалова Т.О. МИТНІ ПРОЦЕДУРИ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ» 392

РОЗДІЛ 8
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Бантишев О.Ф., Титула Д.В. НОВЕЛИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 396

Гарасим П.С. ІСТОРИКО-ПРАВОВА ҐЕНЕЗА ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ І ПРОБАЦІЇ УКРАЇНИ (1970-1991 Р.Р.) 399

Гумін О.М., Коваль І.М. КРИМІНОЛОГІЧНО ЗНАЧУЩІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ НА ФОРМУВАННЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ 402

Ковальчук В.С. ПРО ДЕЯКІ КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ 404

Козаченко О.В., Мусиченко О.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ, ПЕРЕДБАЧЕНУ Ч. 1 СТ. 111-1 КК УКРАЇНИ 407

Лисько Т.Д., Гора Л.В., Жуда В.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ 412

Наумець І.Ю. ВРАХУВАННЯ УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ПРИЗНАЧЕННІ ПОКАРАННЯ ЗА ЇХ ВЧИНЕННЯ 415

Олексенко В.Г., Лагун К.Д., Новіков Д.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ 418

Пунда О.О. СПРОЩЕНИЙ ПОРЯДОК ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ США: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ 422

Ромашкін С.І. ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 146-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 426

Рубащенко М.А. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУКЦІЇ СКЛАДУ ДІЙ, УЧИНЕНИХ З МЕТОЮ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗМІНИ ЧИ ПОВАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ АБО ЗАХОПЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ (Ч.1 СТ.109 КК УКРАЇНИ) 430

Сотула О.С. ПОНЯТТЯ ТА ЗАВДАННЯ ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ У ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ: КОМПАРАТИВІСТСЬКІ АСПЕКТИ 434

Спільник С.І. СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНІ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАХОДИ СУБ'ЄКТІВ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДКВС УКРАЇНИ 437

Степаненко О.В. СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПИТАНЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО 441

Стеценко І.М. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 198 КК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 446

Таволжанська Ю.С. ГІДНІСТЬ ОСОБИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ 449

Цибохін О.М. КЛАСИФІКАЦІЯ ПОДАТКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ 452

РОЗДІЛ 9
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Білоус І.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ У НЕВІДКЛАДНИХ ВИПАДКАХ 456

Бондаренко Є.В. ОСОБЛИВОСТІ ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕРОРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ, ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ 459

Волошина В.К., Скрипник Д.О. ОКРЕМІ ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ 464

Гірук В.В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСОБИ ПОТЕРПІЛОГО І ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ У НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНАХ, ВЧИНЕНИХ ВІДНОСНО МАЛОЛІТНІХ 467

Гладій Є.В. ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 471

Горідько М.В. ЩОДО ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ ОРГАНОМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ПІД ЧАС ОБШУКУ 475

Дроздов О.М., Дроздова О.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛИ СУДУ ПРО НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ 480

Зілінський А.М. СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ РОЗБІЙНИХ НАПАДІВ НА ПОМЕШКАННЯ ГРОМАДЯН ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗБРОЇ 486

Колосов О.О., Ковальчук О.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ 490

Комарницька І.І. ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕНЬ У ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ СФЕРАХ АДМІНІСТРАТИВНИМИ ЗАСОБАМИ 494

Костенко О.В., Радутний О.Е. БЛОКЧЕЙН І МЕТАВСЕСВІТ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ 499

Кремінський О.В. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ЛЕГАЛІЗАЦІЮ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ 507

Мирошниченко Ю.М. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЧИННИКИ ТАКТИКИ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ 510

Налуцишин В.В., Налуцишин В.В. СУДИ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ (НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ) 514

Осуховський Р.В. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ 518

Павлюк О.С. СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ ВБИВСТВ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ОДИНОКИХ ОСІБ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАВОЛОДІННЯМ ЇХ МАЙНОМ 523

Сиводєд І.С. ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ (РИМСЬКИЙ СТАТУТ) ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЯКІ БУЛИ ВЧИНЕНІ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ 527

Федченко В.М. ПОВІДОМЛЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБІ ПРО ПІДОЗРУ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ 532

Юсупов В.В. ОСОБЛИВОСТІ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ 536

РОЗДІЛ 10
СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Кравченко М.О. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 541

Кучаковська Н.О. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ, ЯКИМ ПОВИННІ ВІДПОВІДАТИ АДВОКАТИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ 545

Марченко В.Б. ЩОДО ПРАВОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ «ЕЛЕКТРОННОГО СУДУ» 549

Кінаш Н.Б. МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ....562
Kopczyk R., Koreniuk O. THE COUNCIL OF EUROPE'S ANTI-DOPING CONVENTION AND ITS RELEVANCE TO INTERNATIONAL ANTI-DOPING POLICY....565
Патлашинська І.В. АНАЛІЗ ШЛЯХІВ МИРНОГО ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ: ВІДПОВІДЬ НА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ....568
Риженко Т.Г. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ....573
Санжаров В.А., Павлюх О.А., Санжарова Г.Ф. ПРАВОВЕ ОФОРМЛЕННЯ ПІДСУМКІВ ДОВГОЇ ВІЙНИ: УГОДА В ТРУА (1420) ЯК «ОСТАТОЧНИЙ» МИР....577
Славко А.С. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД У СПОРТІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ....582
Сорокун В.М. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВА НА СВОБОДУ СОВІСТІ ТА ВІРОСПОВІДАННЯ....586
Стратонов В.М., Беніцька А.А. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ....594
Філатов В.В. РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ В РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ....600

РОЗДІЛ 12
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Кошля А.О. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ БАЗИС РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 603
Щербанюк О.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОЇ ІДЕЇ ГЛОБАЛЬНОГО ГРОМАДЯНСТВА.... 605
Полянський Є.Ю., Бойченко В.П. АНТРОПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОПРОЕКТНОЇ РОБОТИ ПРИ ФОРМУВАННІ НОВОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ 608
Чалик В.Р. ІНФОРМАЦІЙНІ ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН 612
Павлюк А.Ю., Гордєєв В.В. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.... 617
Легеза Ю.О. ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ДЕРЖАВНОЮ МІГРАЦІЙНОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ТА ПРАВОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ....620
Ящук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПАХОВИХ СЛІДІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРИСТРОЇВ, ПРЕДМЕТІВ, РЕЧОВИН 623
Макаров М.В. АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ ТРУДОВОГО МІГРАНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ . 627
Мінка Т.П. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У ГАЛУЗІ ЗОВНІШНІХ СПРАВ 630
Рядінська В.О., Токарєва К.О. ОДНОРАЗОВЕ (СПЕЦІАЛЬНЕ) ДОБРОВІЛЬНЕ ДЕКЛАРУВАННЯ АКТИВІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК ВИД ЕКОНОМІЧНОЇ АМНІСТІЇ 633
Денисова А.В. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ....637
Агакарян Р.С. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ НА ТРАНСПОРТІ 641
Омельчук О.С., Новиченко М.Ю. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ 644
Цуняк І.Г. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ДЕРИВАТИВНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ 648
Ярмола С.О. ДЕТЕРМІНАЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЯК ПРАВОВОГО ЯВИЩА 653
Бондар П.В. ПРАВОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВІДНОСИН ШЕРИНГУ АВТОМОБІЛЬНОЇ ПОЇЗДКИ 656
Маник А.З. ЗВ'ЯЗНЕ ТА ВІЛЬНЕ ПРАВОЗНАХОДЖЕННЯ В СВІТЛІ ТЕОРІЇ НОРМ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ..660
Закаль О.О. МЕХАНІЗМИ СУДОВОГО ЗАХИСТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ 663
Щербанюк О.В. СОЦІОЛОГІЧНА ЮРИСПРУДЕНЦІЯ І СУЧАСНА РЕЛЯЦІЙНА ТЕХНІКА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА І СИНТЕЗ 668
Гуміров О.І. ЗАХИСТ ПРОФСПІЛКОВИХ ПРАВ У КОНТЕКСТІ ПРАВА НА СВОБОДУ АСОЦІАЦІЙ В РАМКАХ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ....672
Люлін В.О. ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НА ОБ'ЄКТАХ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ 676
Ждан М.Д. СТАН ТА ДИНАМІКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ТРУДОВИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА 681
Арсентьєв Д.С. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ....685
Марищук С.А. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПУБЛІЧНИЙ ХАРАКТЕР ПРАВОВОГО СТАТУСУ НОТАРІУСА: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ....690
Гафич О.І. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГНУЧКОГО РЕЖИМУ РОБОЧОГО ЧАСУ В УКРАЇНІ....694
Волянюк Т.А. РЕКЛАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ДЕРЖАВИ....697
Бережной С.М. ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ШТАТНОЇ СТРУКТУРИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ....701
Дідківська Г.В., Лазебний А.М. БАЛІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ....705
Топчій В.В. ЗНАЧЕННЯ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ ФАКТІВ ТА ОБСТАВИН ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ЗА СЛІДАМИ ПОСТРІЛІВ....708
Іванчук В.Є. ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ: СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ....712